

ZAKON

O POREZU NA DODATU VREDNOST

("Sl. glasnik RS", br. 84/2004 i 86/2004 - ispr.)

I UVODNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uvodi se porez na dodatu vrednost (u daljem tekstu: PDV) u Republici Srbiji (u daljem tekstu: Republika).

PDV je opšti porez na potrošnju koji se obračunava i plaća na isporuku dobara i pružanje usluga, u svim fazama proizvodnje i prometa dobara i usluga, kao i na uvoz dobara, osim ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Član 2

Prihod od PDV pripada budžetu Republike.

II PREDMET OPOREZIVANJA

Član 3

Predmet oporezivanja PDV su:

- 1) isporuka dobara i pružanje usluga (u daljem tekstu: promet dobara i usluga) koje poreski obveznik izvrši u Republici uz naknadu, u okviru obavljanja delatnosti;
- 2) uvoz dobara u Republiku.

Promet dobara i usluga

Član 4

Promet dobara, u smislu ovog zakona, je prenos prava raspolaganja na telesnim stvarima (u daljem tekstu: dobra) licu koje tim dobrima može raspolagati kao vlasnik, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Dobrima se smatraju i voda, električna energija, gas i toplotna energija.

Prometom dobara, u smislu ovog zakona, smatra se i:

- 1) prenos prava raspolaganja na dobrima uz naknadu na osnovu propisa državnog organa, organa teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave;

- 2) predaja dobara po osnovu ugovora o lizingu, u skladu sa zakonom, ili na osnovu ugovora o prodaji sa odloženim plaćanjem kojim je utvrđeno da se pravo raspolaganja prenosi najkasnije otplatom poslednje rate;
- 3) prenos dobara od strane vlasnika komisionaru i od strane komisionara primaocu;
- 4) isporuka dobara po ugovoru na osnovu kojeg se plaća provizija pri prodaji;
- 5) prenos dobara od strane vlasnika konsignateru i od konsignatera primaocu dobara;
- 6) isporuka dobara proizvedenih ili sastavljenih po nalogu naručioca, od materijala isporučiooca, ako se ne radi samo o dodacima ili drugim sporednim materijalima;
- 7) prvi prenos prava raspolaganja na novoizgrađenim građevinskim objektima ili ekonomski deljivim celinama u okviru tih objekata (u daljem tekstu: objekti);
- 8) razmena dobara za druga dobra ili usluge.

Sa prometom dobara uz naknadu izjednačava se:

- 1) uzimanje dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika za lične potrebe osnivača, zaposlenih ili drugih lica;
- 2) svaki drugi promet dobara bez naknade;
- 3) iskazani rashod (kalo, rastur, kvar i lom) iznad količine utvrđene aktom koji donosi Vlada Republike Srbije.

Uzimanje dobara, odnosno svaki drugi promet dobara iz stava 4 ovog člana smatra se prometom dobara uz naknadu pod uslovom da se PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa na ta dobra ili njihove sastavne delove može odbiti u potpunosti ili srazmerno.

Ako se uz isporuku dobara vrši sporedna isporuka dobara ili sporedno pružanje usluga, smatra se da je izvršena jedna isporuka dobara.

Kod isporuke u nizu jednog istog dobra, kod koje prvi isporučilac prenosi pravo raspolaganja neposredno poslednjem primaocu dobra, svaka isporuka dobara u nizu smatra se posebnom isporukom.

Ministar nadležan za poslove finansija (u daljem tekstu: ministar) bliže uređuje šta se smatra novoizgrađenim građevinskim objektima iz stava 3 tačka 7) ovog člana, kao i šta se smatra uzimanjem dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika, kao i svaki drugi promet bez naknade iz stava 4 ovog člana.

Član 5

Promet usluga, u smislu ovog zakona, su svi poslovi i radnje u okviru obavljanja delatnosti koji nisu promet dobara iz člana 4 ovog zakona.

Promet usluga je i svako nečinjenje i trpljenje.

Prometom usluga, u smislu ovog zakona, smatra se i:

- 1) prenos i ustupanje autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova, kao i drugih prava intelektualne svojine;
- 2) pružanje usluga uz naknadu na osnovu propisa državnih organa, organa teritorijalne autonomije ili lokalne samouprave;
- 3) predaja dobara proizvedenih ili sastavljenih po nalogu naručioca, od materijala naručioca;
- 4) razmena usluga za dobra ili usluge;
- 5) predaja jela i pića za konzumaciju na licu mesta;
- 6) prenos vlasničkog udela na nepokretnostima;
- 7) ustupanje drugih udela ili prava.

Sa prometom usluga uz naknadu izjednačava se:

- 1) upotreba dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika za lične potrebe osnivača, zaposlenih ili drugih lica;
- 2) pružanje usluga koje poreski obveznik izvrši bez naknade za lične potrebe osnivača, zaposlenih ili drugih lica.

Upotreba dobara iz stava 4 tačka 1) ovog člana smatra se prometom usluga uz naknadu pod uslovom da se PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa na ta dobra može odbiti u potpunosti ili srazmerno.

Ako se uz uslugu vrši sporedno pružanje usluga ili sporedna isporuka dobara, smatra se da je pružena jedna usluga.

Ministar bliže uređuje šta se smatra upotrebom dobara koja su deo poslovne imovine poreskog obveznika za lične potrebe osnivača, zaposlenih ili drugih lica i pružanjem usluga koje poreski obveznik izvrši bez naknade za lične potrebe osnivača, zaposlenih ili drugih lica iz stava 4 ovog člana.

Član 6

Prometom dobara i usluga, u smislu ovog zakona, ne smatra se:

- 1) prenos celokupne ili dela imovine, sa ili bez naknade, ili kao ulog, ako je sticalac poreski obveznik ili tim prenosom postane poreski obveznik i ako produži da obavlja istu delatnost;

2) prenos prava svojine na polovnim motornim vozilima, odnosno polovnim plovnim objektima, ako prenosilac nije poreski obveznik u smislu ovog zakona;

3) besplatno davanje poslovnih uzoraka u uobičajenim količinama za tu namenu kupcima ili budućim kupcima;

4) davanje poklona manje vrednosti, ako se daju povremeno različitim licima.

Kod prenosa celokupne ili dela imovine iz stava 1 tačka 1) ovog člana smatra se da sticalac stupa na mesto prenosioca.

Ministar bliže uređuje šta se smatra uobičajenim količinama poslovnih uzoraka i poklonom manje vrednosti iz stava 1 tač. 3) i 4) ovog člana.

Uvoz dobara

Član 7

Uvoz je svaki unos dobara u carinsko područje Republike.

III PORESKI OBVEZNIK I PORESKI DUŽNIK

Poreski obveznik

Član 8

Poreski obveznik (u daljem tekstu: obveznik) je lice koje samostalno obavlja promet dobara i usluga ili uvozi dobra, u okviru obavljanja delatnosti.

Delatnost iz stava 1 ovog člana je trajna aktivnost proizvođača, trgovca ili pružaoca usluga u cilju ostvarivanja prihoda, uključujući i delatnosti eksploatacije prirodnih bogatstava, poljoprivrede, šumarstva i samostalnih zanimanja.

Smatra se da obveznik obavlja delatnost i kada je vrši u okviru poslovne jedinice.

Obveznik je lice u čije ime i za čiji račun se vrši isporuka dobara, pružanje usluga ili uvoz dobara.

Obveznik je lice koje vrši isporuku dobara, odnosno pružanje usluga u svoje ime, a za račun drugog lica.

Član 9

Republika i njeni organi, organi teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, kao i pravna lica osnovana zakonom u cilju obavljanja poslova državne uprave, nisu obveznici u smislu ovog zakona ako obavljaju promet dobara i usluga iz delokruga organa, odnosno u cilju obavljanja poslova državne uprave.

Republika, organi, odnosno pravna lica iz stava 1 ovog člana obveznici su, ako obavljaju promet dobara i usluga izvan delokruga organa, odnosno van obavljanja poslova državne uprave, a koji su oporezivi u skladu sa ovim zakonom.

Poreski dužnik

Član 10

Poreski dužnik, u smislu ovog zakona, je:

- 1) obveznik iz člana 8 i člana 9 stav 2 ovog zakona;
- 2) poreski punomoćnik koga odredi strano lice koje u Republici nema sedište ni stalnu poslovnu jedinicu, a koje obavlja promet dobara i usluga u Republici;
- 3) primalac dobara i usluga, ako strano lice iz tačke 2) ovog stava ne odredi poreskog punomoćnika;
- 4) lice koje u računu ili drugom dokumentu koji služi kao račun (u daljem tekstu: račun) iskaže PDV, a u skladu sa ovim zakonom nije dužan da obračuna i plaća PDV;
- 5) lice koje uvozi dobro.

Ako je poreski dužnik iz stava 1 tač. 2) i 3) ovog člana i obveznik, dužan je da ispuni obaveze koje su ovim zakonom propisane za obveznika, osim izdavanja računa.

IV MESTO I VREME PROMETA DOBARA I USLUGA I NASTANAK PORESKE OBAVEZE

Mesto prometa dobara

Član 11

Mesto prometa dobara je mesto:

- 1) u kojem se dobro nalazi u trenutku slanja ili prevoza do primaoca ili, po njegovom nalogu, do trećeg lica, ako dobro šalje ili prevozi isporučilac, primalac ili treće lice, po njegovom nalogu;
- 2) ugradnje ili montaže dobra, ako se ono ugrađuje ili montira od strane isporučioaca ili, po njegovom nalogu, od strane trećeg lica;
- 3) u kojem se dobro nalazi u trenutku isporuke, ako se dobro isporučuje bez otpreme, odnosno prevoza;
- 4) prijema vode, električne energije, gasa i toplotne energije.

U slučaju prometa dobara u okviru komisionih ili konsignacionih poslova, mesto prometa dobara od strane komisionara ili konsignatera određuje se, u skladu sa stavom 1 ovog člana, i za isporuku komisionaru ili konsignateru.

Mesto prometa usluga

Član 12

Mesto prometa usluga je mesto u kojem pružalac usluga obavlja svoju delatnost.

Ako se promet usluga vrši preko poslovne jedinice, mestom prometa usluga smatra se mesto poslovne jedinice.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, mestom prometa usluga smatra se mesto:

1) u kojem se nalazi nepokretnost, ako se radi o prometu usluge koja je neposredno povezana sa tom nepokretnošću, uključujući delatnost posredovanja i procene u vezi nepokretnosti, kao i projektovanje, pripremu i izvođenje građevinskih radova i nadzor nad njima;

2) gde se obavlja prevoz, a ako se prevoz obavlja i u Republici i u inostranstvu (u daljem tekstu: međunarodni transport), odredbe ovog zakona primenjuju se samo na deo prevoza izvršen u Republici;

3) gde je usluga stvarno pružena, ako se radi o:

(1) uslugama iz oblasti kulture, umetnosti, sporta, nauke i obrazovanja, zabavno - estradnim i sličnim uslugama, uključujući usluge organizatora priredbi, kao i sa njima povezane usluge;

(2) sporednim uslugama u oblasti transporta, kao što su utovar, istovar, pretovar i slične usluge;

(3) uslugama procene pokretnih stvari;

(4) radovima na pokretnim stvarima;

4) u kojem primalac usluge obavlja delatnost ili ima poslovnu jedinicu za koju se pruža usluga, odnosno mesto u kojem primalac usluge ima sedište ili prebivalište, ako se radi o uslugama:

(1) iznajmljivanja pokretnih stvari, osim prevoznih sredstava;

(2) pružanja telekomunikacionih usluga;

(3) preuzimanja obaveze da se u potpunosti ili delimično odustane od vršenja neke delatnosti ili korišćenja nekog prava;

(4) u oblasti ekonomske propagande;

(5) prenosa, ustupanja i stavljanja na raspolaganje autorskih prava, prava na patente, licence, zaštitnih znakova i drugih prava intelektualne svojine;

(6) bankarskog, finansijskog poslovanja i poslovanja u oblasti osiguranja i reosiguranja, osim iznajmljivanja sefova;

(7) savetnika, inženjera, advokata, revizora i sličnih usluga;

(8) obrade podataka i ustupanja informacija;

(9) stavljanja na raspolaganje osoblja;

(10) pruženim elektronskim putem, kao i radio-televizijskim uslugama;

(11) posredovanja prilikom pružanja usluga iz podtač. (1) - (10) ove tačke.

5) u kojem se isporuče dobra ili pruže usluge koje su predmet posredovanja koje nije posredovanje iz tačke 4) podtačka (11) ovog stava.

Mesto uvoza dobara

Član 13

Mesto uvoza dobara je mesto u kojem je uvezeno dobro uneto u carinsko područje Republike.

Vreme prometa dobara

Član 14

Promet dobara nastaje danom:

1) otpočinjanja slanja ili prevoza dobara primaocu ili trećem licu, po njegovom nalogu, ako dobra šalje ili prevozi isporučilac, primalac ili treće lice, po njihovom nalogu;

2) preuzimanja dobara od strane primaoca u slučaju ugradnje ili montaže dobara od strane isporučioaca ili, po njegovom nalogu, trećeg lica;

3) prenosa prava raspolaganja na dobrima primaocu, ako se dobro isporučuje bez otpreme, odnosno prevoza;

4) očitavanja stanja primljene vode, električne energije, gasa i toplotne energije koje vrši isporučilac, u cilju obračuna potrošnje;

5) kada je dobro uneto u carinsko područje Republike.

U komisionim ili konsignacionim poslovima, vreme isporuke dobara od strane komisionara ili konsignatera određuje se, u skladu sa stavom 1 ovog člana i za isporuku komisionaru ili konsignateru.

Odredbe st. 1 i 2 ovog člana odnose se i na delimične isporuke.

Delimične isporuke iz stava 3 ovog člana postoje ako je za isporuku određenih delova ekonomski deljive isporuke posebno ugovorena naknada.

Vreme prometa usluga

Član 15

Usluga se smatra pruženom danom kada je:

- 1) završeno pojedinačno pružanje usluge;
- 2) prestao pravni odnos koji je osnov pružanja usluge - u slučaju pružanja vremenski ograničenih ili neograničenih usluga.

Ako se za pružanje usluga izdaju periodični računi, promet usluga smatra se izvršenim poslednjeg dana perioda za koji se izdaje račun.

Delimična usluga smatra se izvršenom u vreme kada je okončano pružanje tog dela usluge.

Delimična usluga iz stava 3 ovog člana postoji ako je za određene delove ekonomski deljive usluge posebno ugovorena naknada.

Nastanak poreske obaveze

Član 16

Poreska obaveza nastaje danom kada se najranije izvrši jedna od sledećih radnji:

- 1) promet dobara i usluga;
- 2) naplata ako je naknada ili deo naknade naplaćen pre prometa dobara i usluga;
- 3) nastanak obaveze plaćanja carinskog duga, kod uvoza dobara, a ako te obaveze nema, danom u kojem bi nastala obaveza plaćanja tog duga.

V PORESKA OSNOVICA I PORESKA STOPA

Poreska osnovica kod prometa dobara i usluga

Član 17

Poreska osnovica (u daljem tekstu: osnovica) kod prometa dobara i usluga jeste iznos naknade (u novcu, stvarima ili uslugama) koju obveznik prima ili treba da primi za isporučena dobra ili pružene usluge, uključujući subvencije koje su neposredno povezane sa cenom tih dobara ili usluga, u koju nije uključen PDV, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

U osnovicu se uračunavaju i:

- 1) akcize, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV;
- 2) svi sporedni troškovi koje obveznik zaračunava primaocu dobara i usluga.

Osnovica ne sadrži:

- 1) popuste i druga umanjena cene, koji se primaocu dobara ili usluga odobravaju u momentu vršenja prometa dobara ili usluga;
- 2) iznose koje obveznik naplaćuje u ime i za račun drugog, ako taj iznos prenosi licu u čije ime i za čiji račun je izvršio naplatu.

Ako naknada ili deo naknade nije izražen u novcu, već u obliku prometa dobara i usluga, osnovicom se smatra tržišna vrednost tih dobara i usluga na dan njihove isporuke u koju nije uključen PDV.

Član 18

Osnovicom kod prometa dobara i usluga iz člana 4 stav 4 i člana 5 stav 4 ovog zakona smatra se nabavna cena, odnosno cena koštanja tih ili sličnih dobara i usluga, u momentu prometa.

U slučaju iz stava 1 ovog člana PDV se ne uračunava u osnovicu.

U slučaju prevoza putnika autobusima, koji vrši lice koje nema mesto stvarne uprave u Republici, osnovicu čini prosečna naknada prevoza za svaki pojedinačni prevoz.

Način utvrđivanja naknade iz stava 3 ovog člana bliže uređuje ministar.

Osnovica kod uvoza dobara

Član 19

Osnovica kod uvoza dobara je vrednost uvezenog dobra utvrđena po carinskim propisima.

U osnovicu iz stava 1 ovog člana uračunava se i:

- 1) akciza, carina i druge uvozne dažbine, kao i ostali javni prihodi, osim PDV;
- 2) svi sporedni troškovi koji su nastali do prvog odredišta u Republici.

Prvim odredištem, u smislu stava 2 tačka 2) ovog člana, smatra se mesto koje je naznačeno u otpremnici ili drugom prevoznom dokumentu, a ako nije naznačeno, mesto prvog pretovara dobara u Republici.

Član 20

Kod uvoza dobara, koje je obveznik privremeno izvezao radi oplemenjivanja, obrade, dorade ili prerade (u daljem tekstu: oplemenjivanje), opravke ili ugradnje, osnovicu čini naknada koju je obveznik platio ili treba da plati za oplemenjivanje, opravku ili ugradnju, a ako se ta naknada ne plaća, osnovicu čini porast vrednosti nastao oplemenjivanjem, opravkom ili ugradnjom.

U slučaju iz stava 1 ovog člana primenjuju se odredbe člana 19 stav 2 ovog zakona.

Izmena poreske osnovice

Član 21

Ako se izmeni osnovica za promet dobara i usluga koji podleže oporezivanju, obveznik koji je isporučio dobra ili usluge dužan je da iznos PDV, koji duguje po tom osnovu, ispravi u skladu sa izmenom.

Obaveza iz stava 1 ovog člana odnosi se i na lica iz člana 10 stav 1 tač. 2) i 3) ovog zakona.

Ako se osnovica naknadno izmeni zbog vraćanja dobara ili poništenja ugovora, obveznik koji je izvršio promet dobara i usluga može da ispravi iznos PDV samo ako obveznik kome je izvršen promet dobara i usluga izmeni odbitak prethodnog PDV i ako o tome pismeno obavesti isporučiooca dobara i usluga.

Obveznik može da izmeni osnovicu za iznos naknade koji nije naplaćen samo na osnovu pravnosnažne odluke suda o zaključenom stečajnom postupku ili prinudnom poravnanju.

Ako obveznik koji je izmenio osnovicu u skladu sa stavom 4 ovog člana primi naknadu ili deo naknade za isporučena dobra i usluge u vezi sa kojima je dozvoljena izmena osnovice, dužan je da na primljeni iznos naknade obračuna PDV.

Izmena osnovice iz st. 1 - 4 ovog člana vrši se u poreskom periodu u kojem je nastupila izmena.

Ako se u skladu sa carinskim propisima izmeni osnovica za uvoz dobara koja podležu PDV, primenjuju se odredbe ovog zakona.

Obračun vrednosti iskazanih u stranim valutama

Član 22

Ako je naknada za promet dobara i usluga izražena u stranoj valuti, za obračun te vrednosti u domaćoj valuti primenjuje se srednji kurs centralne banke koji važi na dan nastanka poreske obaveze.

Ako je osnovica za uvoz dobara izražena u stranoj valuti, za obračun te vrednosti u domaćoj valuti primenjuju se carinski propisi koji utvrđuju carinsku vrednost, a koji važe na dan nastanka poreske obaveze.

Poreska stopa

Član 23

Opšta stopa PDV za oporezivi promet dobara i usluga ili uvoz dobara iznosi 18%.

Po posebnoj stopi PDV od 8% oporezuje se promet dobara i usluga ili uvoz dobara, i to:

- 1) hleba, mleka, brašna, šećera, jestivog ulja od suncokreta, kukuruza, uljane repice, soje i masline, jestive masnoće životinjskog i biljnog porekla;
- 2) svežeg i rashlađenog voća, povrća, mesa, ribe i jaja;
- 3) lekova koji su navedeni u listi lekova koji se propisuju i izdaju na teret sredstava za zdravstveno osiguranje, u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju;
- 4) ortotičkih i protetičkih sredstava, kao i medicinskih sredstava - proizvoda koji se hiruški ugrađuju u organizam;
- 5) materijala za dijalizu;
- 6) đubriva, sredstava za zaštitu bilja, semena za reprodukciju, sadnog materijala i priplodne stoke;
- 7) udžbenika i nastavnih sredstava;
- 8) dnevnih novina;
- 9) monografskih i serijskih publikacija;
- 10) ogrevnog drveta;
- 11) usluga smeštaja u hotelima, motelima, odmaralištima, domovima i kampovima;
- 12) komunalnih usluga;
- 13) prirodnog gasa koji se isporučuje individualnim potrošačima preko gasne distributivne mreže.

Ministar bliže uređuje šta se, u smislu ovog zakona, smatra dobrima i uslugama iz stava 2 tač. 1) i 4) - 12) ovog člana.

VI PORESKA OSLOBOĐENJA

Poreska oslobođenja za promet dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza

Član 24

PDV se ne plaća na:

- 1) prevozne i ostale usluge, koje su povezane sa uvozom dobara, ako je vrednost tih usluga sadržana u osnovici iz člana 19 stav 2 ovog zakona;
- 2) promet dobara koja obveznik ili treće lice, po njegovom nalogu, šalje ili otprema u inostranstvo;
- 3) promet dobara koja inostrani primalac ili treće lice, po njegovom nalogu, šalje ili otprema u inostranstvo;
- 4) promet dobara koja inostrani primalac otprema u prtljagu koji nosi sa sobom u inostranstvo, ako:
  - (1) se dobra otpremaju pre isteka tri kalendarska meseca po isporuci tih dobara;
  - (2) je ukupna vrednost isporučenih dobara veća od 10.000 dinara, uključujući PDV;
- 5) unos dobara u slobodnu zonu, osim dobara za krajnju potrošnju u slobodnoj zoni;
- 6) pružanje prevoznih i drugih usluga korisnicima slobodnih zona koje su neposredno povezane sa unosom dobara u slobodnu zonu;
- 7) usluge radova na pokretnim dobrima nabavljenim od strane inostranog primaoca usluge u Republici, ili koja su uvezena radi oplemenjivanja, opravke ili ugradnje, a koja posle oplemenjivanja, opravke ili ugradnje, isporučilac usluge, inostrani primalac ili treće lice, po njihovom nalogu, prevozi ili otprema u inostranstvo;
- 8) prevozne i ostale usluge koje su u neposrednoj vezi sa izvozom, tranzitom ili privremenim uvozom dobara, osim usluga koje su oslobođene od PDV bez prava na poreski odbitak u skladu sa ovim zakonom;
- 9) usluge međunarodnog prevoza lica u vazdušnom saobraćaju, s tim što za nerezidentno vazduhoplovno preduzeće poresko oslobođenje važi samo u slučaju uzajamnosti;
- 10) isporuke letilica, servisiranje, popravke, održavanje, čarterisanje i iznajmljivanje letilica, koje se pretežno koriste uz naknadu u međunarodnom vazdušnom saobraćaju, kao i isporuke, iznajmljivanje, popravke i održavanje dobara namenjenih opremanju tih letilica;
- 11) promet dobara i usluga namenjenih neposrednim potrebama letilica iz tačke 10) ovog stava;

12) usluge međunarodnog prevoza lica brodovima u rečnom saobraćaju, s tim što za nerezidentno preduzeće koje vrši međunarodni prevoz lica brodovima u rečnom saobraćaju, poresko oslobođenje važi samo u slučaju uzajamnosti;

13) isporuke brodova, servisiranje, popravke, održavanje i iznajmljivanje brodova, koji se pretežno koriste uz naknadu u međunarodnom rečnom saobraćaju, kao i isporuke, iznajmljivanje, popravke i održavanje dobara namenjenih opremanju tih brodova;

14) promet dobara i usluga namenjenih neposrednim potrebama brodova iz tačke 13) ovog stava;

15) isporuke zlata Narodnoj banci Srbije;

16) dobra i usluge namenjene za:

(1) službene potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava;

(2) službene potrebe međunarodnih organizacija, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;

(3) lične potrebe stranog osoblja diplomatskih i konzularnih predstavništava, uključujući i članove njihovih porodica;

(4) lične potrebe stranog osoblja međunarodnih organizacija, uključujući članove njihovih porodica, ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom;

17) usluge posredovanja koje se odnose na promet dobara i usluga iz tač. 1) - 16) ovog stava.

Poresko oslobođenje iz stava 1 tačka 3) ovog člana ne odnosi se na promet dobara koja inostrani primalac sam preveze radi opremanja ili snabdevanja sportskih čamaca, sportskih aviona i ostalih prevoznih sredstava za privatne potrebe.

Oslobođenje iz stava 1 tačka 16) podtač. (1) i (3) ovog člana se ostvaruje pod uslovom reciprociteta, a na osnovu potvrde ministarstva nadležnog za inostrane poslove.

Inostranim primaocem dobara ili usluga, u smislu ovog člana, smatra se lice koje:

1) je obveznik, a čije je mesto stvarne uprave van Republike;

2) nije obveznik, a ima prebivalište ili sedište van Republike.

Način i postupak ostvarivanja poreskog oslobođenja iz st. 1 - 3 ovog člana propisuje ministar.

Poreska oslobođenja za promet dobara i usluga bez prava na odbitak prethodnog poreza

Član 25

PDV se ne plaća u prometu novca i kapitala, i to kod:

- 1) poslovanja i posredovanja u poslovanju zakonskim sredstvima plaćanja, osim papirnog i kovanog novca koji se ne koristi kao zakonsko sredstvo plaćanja ili ima numizmatičku vrednost;
- 2) poslovanja i posredovanja u poslovanju akcijama, udelima u društvima i udruženjima, obveznicama i drugim hartijama od vrednosti, osim poslovanja koje se odnosi na čuvanje i upravljanje hartijama od vrednosti;
- 3) kreditnih poslova, uključujući posredovanje;
- 4) preuzimanja obaveza, garancija i drugih sredstava obezbeđenja, uključujući posredovanje;
- 5) poslovanja i posredovanja u poslovanju depozitima, tekućim i žiro računima, nalogima za plaćanje, kao i platnim prometom i doznakama;
- 6) poslovanja i posredovanja u poslovanju novčanim potraživanjima, čekovima, menicama i drugim sličnim hartijama od vrednosti, osim naplate potraživanja za druga lica.

PDV se ne plaća i na promet:

- 1) usluga osiguranja i reosiguranja, uključujući prateće usluge posrednika i agenta (zastupnika) u osiguranju;
- 2) zemljišta (poljoprivrednog, građevinskog, izgrađenog ili neizgrađenog);
- 3) objekata, osim prometa objekata iz člana 4 stav 3 tačka 7) ovog zakona;
- 4) usluga zakupa stanova i stambenih objekata, ako se koriste za stambene potrebe;
- 5) udela, hartija od vrednosti, poštanskih vrednosnica, taksenih i drugih važećih vrednosnica po njihovoj utisutoj vrednosti u Republici;
- 6) poštanskih usluga od strane javnog preduzeća, kao i sa njima povezanih isporuka dobara;
- 7) usluga koje pružaju zdravstvene ustanove u skladu sa propisima koji regulišu zdravstvenu zaštitu, uključujući i smeštaj, negu i ishranu bolesnika u tim ustanovama, osim apoteka i apotekarskih ustanova;
- 8) usluga koje pružaju lekari, stomatolozi ili druga lica u skladu sa propisima koji regulišu zdravstvenu zaštitu;
- 9) usluga i isporuke zubne protetike u okviru delatnosti zubnog tehničara, kao i isporuka zubne protetike od strane stomatologa;

- 10) ljudskih organa, tkiva, telesnih tečnosti i ćelija, krvi i majčinog mleka;
- 11) usluga socijalnog staranja i zaštite, dečje zaštite i zaštite mladih, usluga ustanova socijalne zaštite, kao i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga od strane lica registrovanih za obavljanje tih delatnosti;
- 12) usluga smeštaja i ishrane učenika i studenata u školskim i studentskim domovima ili sličnim ustanovama, kao i sa njima neposredno povezan promet dobara i usluga;
- 13) usluga obrazovanja (osnovno, srednje, više i visoko) i profesionalne prekvalifikacije, kao i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga od strane lica registrovanih za obavljanje tih delatnosti, ako se ove delatnosti obavljaju u skladu sa propisima koji uređuju tu oblast;
- 14) usluga iz oblasti kulture i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga, od strane lica čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, a koja su registrovana za tu delatnost;
- 15) usluga iz oblasti nauke i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga, od strane lica čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, a koja su registrovana za tu delatnost;
- 16) usluga verskog karaktera od strane registrovanih verskih organizacija i sa njima neposredno povezanog prometa dobara i usluga;
- 17) usluga javnog radiodifuznog servisa, osim usluga komercijalnog karaktera;
- 18) usluga priređivanja igara na sreću;
- 19) usluga iz oblasti sporta i fizičkog vaspitanja licima koja se bave sportom i fizičkim vaspitanjem, od strane lica čija delatnost nije usmerena ka ostvarivanju dobiti, a koja su registrovana za tu delatnost.

Ministar bliže uređuje način i postupak ostvarivanja prava na poreska oslobođenja iz stava 2 tač. 7), 11), 12), 13), 14), 15) i 18) ovog člana.

Poreska oslobođenja kod uvoza dobara

Član 26

PDV se ne plaća na uvoz dobara:

- 1) čiji promet je u skladu sa članom 24 stav 1 tač. 5), 10), 11) i 13) - 16) i članom 25 stav 1 tač. 1) i 2) i stav 2 tač. 5) i 10) ovog zakona oslobođen PDV;
- 2) koja se, u okviru carinskog postupka, privremeno uvoze i ponovo izvoze, kao i stavljaju u carinski postupak aktivnog oplemenjivanja sa sistemom odlaganja;

- 3) koja se, u okviru carinskog postupka, privremeno izvoze i u nepromenjenom stanju ponovo uvoze;
- 4) za koja je, u okviru carinskog postupka, odobren postupak prerade pod carinskom kontrolom;
- 5) u okviru carinskog postupka, nad tranzitom robe;
- 6) za koja je, u okviru carinskog postupka, odobren postupak carinskog skladištenja;
- 7) za koja je u skladu sa članom 192 tač. 1) - 10) i članom 193 stav 1 tačka 6) Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", broj 73/2003) propisano oslobođenje od carine.

VII PRETHODNI POREZ

Pojam

Član 27

Prethodni porez je iznos PDV obračunat u prethodnoj fazi prometa dobara i usluga, odnosno plaćen pri uvozu dobara, a koji obveznik može da odbije od PDV koji duguje.

Uslovi za odbitak prethodnog poreza

Član 28

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik može da ostvari ako dobra nabavljena u Republici ili iz uvoza, uključujući i nabavku opreme i objekata za vršenje delatnosti, odnosno primljene usluge, koristi ili će ih koristiti za promet dobara i usluga:

- 1) koji podleže PDV;
- 2) za koji u skladu sa članom 24 ovog zakona postoji oslobođenje od plaćanja PDV;
- 3) koji je izvršen u inostranstvu, ako bi za taj promet postojalo pravo na odbitak prethodnog poreza da je izvršen u Republici.

Pravo na odbitak prethodnog poreza obveznik može da ostvari ako poseduje:

- 1) račun izdat od strane drugog obveznika u prometu o iznosu prethodnog poreza, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) dokument o izvršenom uvozu dobara, u kojem je iskazan prethodni porez, odnosno kojim se potvrđuje da je primalac ili uvoznik tako iskazani PDV platio prilikom uvoza.

U poreskom periodu u kojem su ispunjeni uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana obveznik može da odbije prethodni porez od dugovanog PDV, i to:

1) obračunati i iskazani PDV za promet dobara i usluga, koji je ili će mu biti izvršen od strane drugog obveznika u prometu;

2) PDV koji je plaćen prilikom uvoza dobara.

Pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje danom ispunjenja uslova iz st. 1 - 3 ovog člana.

Pravo na odbitak prethodnog poreza može da ostvari i poreski dužnik iz člana 10 stav 1 tač. 2) i 3) ovog zakona, pod uslovom da je na naknadu za primljena dobra i usluge obračunao PDV u skladu sa ovim zakonom i da primljena dobra i usluge koristi za promet dobara i usluga koji podleže PDV.

Izuzimanje od odbitka prethodnog poreza

Član 29

Obveznik nema pravo na odbitak prethodnog poreza po osnovu:

1) nabavke, proizvodnje i uvoza putničkih automobila, motocikala, plovnih objekata i vazduhoplova, rezervnih delova, goriva i potrošnog materijala za njihove potrebe, kao i iznajmljivanja, održavanja, popravki i drugih usluga, koje su povezane sa korišćenjem ovih prevoznih sredstava;

2) izdataka za reprezentaciju obveznika;

3) nabavke ili uvoza tepiha, električnih aparata za domaćinstvo, televizijskih i radio prijemnika, umetničkih dela likovne i primenjene umetnosti i drugih ukrasnih predmeta, koji se koriste za opremanje administrativnih prostorija;

4) izdataka za smeštaj u hotelima i sličnim objektima i izdataka za ishranu i prevoz lica.

Izuzetno od stava 1 tačka 1) ovog člana, obveznik ima pravo na odbitak prethodnog poreza ako prevozna sredstva i druga dobra koristi isključivo za obavljanje delatnosti:

1) prometa i iznajmljivanja navedenih prevoznih sredstava i drugih dobara;

2) prevoza lica i dobara ili obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Pravo na srazmerni odbitak prethodnog poreza

Član 30

Ako obveznik koristi isporučena ili uvezena dobra za potrebe svoje delatnosti ili prima usluge da bi izvršio promet dobara i usluga sa pravom i bez prava na odbitak prethodnog poreza, može da koristi pravo na odbitak srazmernog dela prethodnog poreza.

Srazmerni deo prethodnog poreza odgovara učešću prometa dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza u koji nije uključen PDV, u ukupnom prometu u koji nije uključen PDV (u daljem tekstu: procenat srazmernog odbitka).

Procenat srazmernog odbitka za poreski period utvrđuje se stavljanjem u odnos prometa dobara i usluga sa pravom na odbitak prethodnog poreza u koji nije uključen PDV i ukupnog prometa dobara i usluga u koji nije uključen PDV, izvršenog od 1. januara tekuće godine do isteka poreskog perioda za koji se podnosi poreska prijava.

Srazmerni poreski odbitak utvrđuje se primenom procenta srazmernog odbitka na iznos prethodnog poreza umanjenog za iznos iz člana 29 stav 1 ovog zakona.

Ministar bliže uređuje način utvrđivanja srazmernog poreskog odbitka.

Ispravka odbitka prethodnog poreza kod izmene osnovice

Član 31

Ako dođe do izmene osnovice oporezivog prometa dobara i usluga, obveznik kome je izvršen promet dobara i usluga dužan je da, u skladu sa tom izmenom, ispravi odbitak prethodnog poreza koji je po tom osnovu ostvario.

Ispravka odbitka prethodnog poreza iz stava 1 ovog člana odnosi se i na primaoca dobara ili usluga iz člana 10 stav 1 tač. 2) i 3) ovog zakona.

Ispravka odbitka prethodnog poreza iz stava 1 ovog člana vrši se i u slučajevima vraćanja dobara, poništenja ugovora i pravnosnažne odluke suda o zaključenom prinudnom poravnanju, u skladu sa članom 21 st. 3 i 4 ovog zakona.

Ako je PDV za uvoz dobara, koji je odbijen kao prethodni porez, povećan, smanjen, refundiran ili obveznik oslobođen obaveze plaćanja, obveznik je dužan da, na osnovu carinskog dokumenta ili odluke carinskog organa, ispravi odbitak prethodnog poreza u skladu sa tom izmenom.

Ispravka odbitka prethodnog poreza vrši se u poreskom periodu u kojem je izmenjena osnovica.

Ispravka odbitka prethodnog poreza za opremu i objekte za vršenje delatnosti

Član 32

Obveznik koji je ostvario pravo na odbitak prethodnog poreza pri nabavci opreme i objekata za vršenje delatnosti, dužan je da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza ako prestane da ispunjava uslove za ostvarivanje ovog prava, i to u roku kraćem od pet godina od momenta prve upotrebe za opremu, odnosno deset godina od momenta prve upotrebe za objekte.

Ispravka odbitka prethodnog poreza vrši se za period koji je jednak razlici između rokova iz stava 1 ovog člana i perioda u kojem je obveznik ispunjavao uslove za ostvarivanje prava na odbitak prethodnog poreza.

Obveznik je dužan da izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza i kada izvrši promet opreme i objekata za vršenje delatnosti pre isteka rokova iz stava 1 ovog člana.

U slučaju prenosa iz člana 6 stav 1 tačka 1) ovog zakona ne prekidaju se rokovi iz stava 1 ovog člana.

Prenosilac imovine iz stava 4 ovog člana dužan je da dostavi sticaocu neophodne podatke za sprovođenje ispravke iz stava 1 ovog člana.

Ministar bliže uređuje šta se smatra opremom i objektima za vršenje delatnosti u smislu ovog zakona, kao i način sprovođenja ispravke odbitka prethodnog poreza.

VIII POSEBAN POSTUPAK OPOREZIVANJA

Mali poreski obveznici

Član 33

Lice čiji ukupan promet dobara i usluga, osim prometa opreme i objekata za vršenje delatnosti (u daljem tekstu: ukupan promet) u prethodnih 12 meseci nije veći od 2.000.000 dinara, odnosno ako pri otpočinjanju delatnosti proceni da u narednih 12 meseci neće ostvariti ukupan promet veći od 2.000.000 dinara (u daljem tekstu: mali obveznik), ne obračunava PDV za izvršen promet dobara i usluga.

Mali obveznik nema pravo iskazivanja PDV u računima ili drugim dokumentima, nema pravo na odbitak prethodnog poreza i nije dužan da vodi evidenciju propisanu ovim zakonom.

Mali obveznik, koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet veći od 1.000.000 dinara, može se na početku kalendarske godine opredeliti za obavezu plaćanja PDV, podnošenjem evidencione prijave propisane u skladu sa ovim zakonom, nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara tekuće godine.

U slučaju iz stava 3 ovog člana, obaveza plaćanja PDV traje najmanje dve kalendarske godine.

Po isteku roka iz stava 4 ovog člana, obveznik može da podnese zahtev za prestanak obaveze plaćanja PDV nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara tekuće godine.

Poljoprivrednici

Član 34

Obveznici poreza na dohodak građana na prihode od poljoprivrede i šumarstva na osnovu katastarskog prihoda (u daljem tekstu: poljoprivrednici), imaju pravo na nadoknadu po osnovu PDV (u daljem tekstu: PDV nadoknada), pod uslovima i na način određen ovim zakonom.

PDV nadoknada priznaje se poljoprivrednicima koji izvrše promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno poljoprivrednih usluga obveznicima.

Ako poljoprivrednici izvrše promet dobara i usluga iz stava 2 ovog člana, obveznik je dužan da obračuna PDV nadoknadu u iznosu od 5% na vrednost primljenih dobara i usluga, o čemu izdaje dokument za obračun (u daljem tekstu: priznanica).

Obveznici iz stava 3 ovog člana imaju pravo da odbiju iznos PDV nadoknade kao prethodni porez, pod uslovom da su PDV nadoknadu i vrednost primljenih dobara i usluga platili poljoprivredniku.

Poljoprivrednik može da se na početku kalendarske godine opredeli za obavezu plaćanja PDV, podnošenjem evidencione prijave propisane ovim zakonom, nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara tekuće godine, pod uslovom da je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet poljoprivrednih i šumskih proizvoda, odnosno poljoprivrednih usluga u iznosu većem od 1.000.000 dinara.

U slučaju iz stava 5 ovog člana, obaveza plaćanja PDV traje najmanje dve kalendarske godine.

Po isteku roka iz stava 6 ovog člana, poljoprivrednik može da podnese zahtev za prestanak obaveze plaćanja PDV nadležnom poreskom organu, najkasnije do 15. januara tekuće godine.

Turistička agencija

Član 35

Turističkom agencijom, u smislu ovog zakona, smatra se obveznik koji putnicima pruža turističke usluge i u odnosu na njih istupa u svoje ime, a za organizaciju putovanja prima dobra i usluge drugih obveznika koje putnici neposredno koriste (u daljem tekstu: prethodne turističke usluge).

Turističke usluge koje pruža turistička agencija smatraju se, u smislu ovog zakona, jedinstvenom uslugom.

Mesto vršenja jedinstvene turističke usluge utvrđuje se u skladu sa članom 12 st. 1 i 2 ovog zakona.

Osnovica jedinstvene turističke usluge koju pruža turistička agencija je iznos koji predstavlja razliku između ukupne naknade koju plaća putnik i stvarnih troškova koje turistička agencija plaća za prethodne turističke usluge, uz odbitak PDV koji je sadržan u toj razlici.

U slučajevima iz člana 5 stav 4 ovog zakona, kao ukupna naknada u smislu stava 4 ovog člana smatra se vrednost iz člana 18 ovog zakona.

Turistička agencija može da utvrdi osnovicu u skladu sa st. 4 i 5 ovog člana za grupe turističkih usluga ili za sve turističke usluge pružene u toku poreskog perioda.

Turistička agencija za turističke usluge iz stava 1 ovog člana ne može da iskazuje PDV u računima ili drugim dokumentima i nema pravo na odbitak prethodnog poreza na osnovu prethodnih turističkih usluga koje su joj iskazane u računu.

Polovna dobra, umetnička dela, kolekcionarska dobra i antikviteti

Član 36

Osnovica za promet polovnih dobara, uključujući polovna motorna vozila, umetničkih dela, kolekcionarskih dobara i antikviteti je razlika između prodajne i nabavne cene dobra (u daljem tekstu: oporezivanje razlike), uz odbitak PDV koji je sadržan u toj razlici.

Osnovica iz stava 1 ovog člana primenjuje se ako kod nabavke dobara njihov isporučilac nije dugovao PDV ili je koristio oporezivanje razlike iz stava 1 ovog člana.

U slučajevima iz člana 4 stav 4 ovog zakona, kao prodajna cena za izračunavanje razlike smatra se vrednost iz člana 18 ovog zakona.

Kod prometa dobara iz stava 1 ovog člana, obveznik ne može iskazivati PDV u računima ili drugim dokumentima i nema pravo na odbitak prethodnog poreza.

Ministar bliže uređuje šta se smatra umetničkim delom, kolekcionarskim dobrom i antikvitetom iz stava 1 ovog člana.

IX OBAVEZE PORESKIH OBVEZNIKA KOD PROMETA DOBARA I USLUGA

Član 37

Obveznik je dužan da:

- 1) podnese prijavu za PDV (u daljem tekstu: evidenciona prijava);
- 2) izdaje račune o izvršenom prometu dobara i usluga;
- 3) vodi evidenciju u skladu sa ovim zakonom;
- 4) obračunava i plaća PDV i podnosi poreske prijave.

Evidentiranje i brisanje iz evidencije obveznika PDV

Član 38

Obveznik koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet veći od 2.000.000 dinara ili koji pri otpočinjanju delatnosti proceni da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet veći od 2.000.000 dinara dužan je da, najkasnije do isteka prvog roka za predaju periodične poreske prijave, podnese evidencionu prijavu nadležnom poreskom organu.

Obaveza podnošenja evidencione prijave ne odnosi se na:

- 1) lica iz člana 10 stav 1 tač. 2) i 3) ovog zakona ako nisu obveznici;
- 2) lica koja u Republici nemaju mesto stvarne uprave i kontrole ili stalnu poslovnu jedinicu (u daljem tekstu: strani obveznik);
- 3) male obveznike koji se nisu opredelili za obavezu plaćanja PDV;
- 4) poljoprivrednike koji se nisu opredelili za obavezu plaćanja PDV.

Nadležni poreski organ obvezniku izdaje potvrdu o izvršenom evidentiranju za PDV.

Obveznik je dužan da pismeno obavesti nadležni poreski organ o izmenama podataka od značaja za obračunavanje i plaćanje PDV iz evidencione prijave iz stava 1 ovog člana, najkasnije u roku od 15 dana od dana nastanka izmene.

Obveznik je dužan da navede poreski identifikacioni broj (u daljem tekstu: PIB) u svim dokumentima u skladu sa ovim zakonom.

Član 39

Na zahtev obveznika iz člana 33 stav 3 i člana 34 stav 5 ovog zakona za prestanak obaveze plaćanja PDV, nadležni poreski organ sprovodi postupak i izdaje potvrdu o brisanju iz evidencije za PDV.

Nadležni poreski organ, po službenoj dužnosti, a po sprovedenom postupku, izvršiće brisanje obveznika iz evidencije za PDV ako je obveznik ostvario ukupan promet u prethodnoj kalendarskoj godini u iznosu manjem od 1.000.000 dinara, o čemu izdaje potvrdu iz stava 1 ovog člana.

Član 40

Pre brisanja iz registra privrednih subjekata, odnosno drugog registra u skladu sa zakonom (u daljem tekstu: registar) kod organa nadležnog za vođenje registra, obveznik koji prestane sa obavljanjem delatnosti dužan je da, najkasnije u roku od 15 dana pre brisanja iz registra nadležnom poreskom organu podnese zahtev za brisanje iz evidencije obveznika za PDV.

Nadležni poreski organ sprovodi postupak i izdaje potvrdu o brisanju iz evidencije za PDV.

Organ nadležan za vođenje registra ne može izvršiti brisanje obveznika iz registra bez potvrde iz stava 2 ovog člana.

Potvrda iz člana 38 stav 3 i člana 39 ovog zakona i iz stava 2 ovog člana sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv i adresu obveznika;
- 2) datum izdavanja potvrde o izvršenom evidentiranju za PDV, odnosno brisanju iz evidencije za PDV;
- 3) PIB;
- 4) datum otpočinjanja obavljanja delatnosti, evidentiranja za PDV, odnosno datum brisanja iz evidencije za PDV.

Nadležni poreski organ vodi evidenciju o svim obveznicima kojima su izdate potvrde iz stava 4 ovog člana.

Član 41

Ministar propisuje obrazac evidencione prijave i postupak evidentiranja i brisanja iz evidencije obveznika za PDV.

Izdavanje računa

Član 42

Obveznik je dužan da izda račun ili drugi dokument koji služi kao račun (u daljem tekstu: račun) za svaki promet dobara i usluga drugim obveznicima.

Obaveza izdavanja računa iz stava 1 ovog člana postoji i ako obveznik naplati naknadu ili deo naknade pre nego što je izvršen promet dobara i usluga (avansno plaćanje), s tim što se u konačnom računu odbijaju avansna plaćanja u kojima je sadržan PDV.

Račun naročito sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv, adresu i PIB obveznika - izdavaoca računa;
- 2) mesto i datum izdavanja i redni broj računa;
- 3) naziv, adresu i PIB obveznika - primaoca računa;
- 4) vrstu i količinu isporučenih dobara ili vrstu i obim usluga;
- 5) datum prometa dobara i usluga i visinu avansnih plaćanja;
- 6) iznos osnovice;

- 7) poresku stopu koja se primenjuje;
- 8) iznos PDV koji je obračunat na osnovicu;
- 9) napomenu o poreskom oslobođenju.

Račun se izdaje u najmanje dva primerka, od kojih jedan zadržava izdavalac računa, a ostali se daju primaocu dobara i usluga.

Član 43

Račun iz člana 42 stav 1 ovog zakona je i dokument o obračunu koji izdaje obveznik kao primalac dobara i usluga, kojim se obračunava naknada za promet dobara i usluga, ako:

- 1) obveznik - primalac dobara i usluga ima pravo da iskaže PDV u računu;
- 2) između obveznika koji izdaje i obveznika koji prima dokument o obračunu postoji saglasnost da obračun prometa dobara i usluga izvrši primalac dobara i usluga;
- 3) je dokument o obračunu dostavljen obvezniku koji je isporučio dobra ili uslugu;
- 4) se obveznik koji je isporučio dobra i usluge pismeno saglasio sa iskazanim PDV.

Član 44

Ako obveznik u računu za isporučena dobra i usluge iskaže veći PDV od onog koji u skladu sa ovim zakonom duguje, dužan je da tako iskazan PDV plati, dok u novom računu ne ispravi iznos PDV.

Kod ispravke računa, u skladu sa ovim zakonom, primenjuje se član 21 stav 6 ovog zakona.

Lice koje iskaže PDV u računu ili nekom drugom dokumentu, a nije obveznik PDV ili nije izvršilo promet dobara i usluga ili nema pravo da iskaže PDV, duguje iskazani PDV.

Član 45

Ministar bliže uređuje u kojim slučajevima nema obaveze izdavanja računa ili mogu da se izostave pojedini podaci u računu, odnosno da se predvide dodatna pojednostavljenja u vezi sa izdavanjem računa.

Obaveza vođenja evidencije

Član 46

Obveznik je dužan da, radi pravilnog obračunavanja i plaćanja PDV, vodi evidenciju koja obezbeđuje vršenje kontrole.

Ministar bliže uređuje oblik, sadržinu i način vođenja evidencije.

Član 47

Obveznik je dužan da čuva evidenciju iz člana 46 ovog zakona najmanje pet godina po isteku kalendarske godine na koju se evidencija odnosi.

Poreski period, podnošenje poreske prijave, obračun i plaćanje PDV

Član 48

Poreski period za koji se obračunava PDV, predaje poreska prijava i plaća PDV je kalendarski mesec za obveznika koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet veći od 20.000.000 dinara ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet veći od 20.000.000 dinara.

Poreski period za koji se obračunava PDV, predaje poreska prijava i plaća PDV je kalendarsko tromesečje za obveznika koji je u prethodnih 12 meseci ostvario ukupan promet manji od 20.000.000 dinara ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet manji od 20.000.000 dinara.

Obveznik iz stava 2 ovog člana, može da podnese nadležnom poreskom organu zahtev za promenu poreskog perioda u kalendarski mesec, najkasnije do 15. januara tekuće kalendarske godine.

Odobreni poreski period iz stava 3 ovog člana traje najmanje 12 meseci.

Za obveznike koji prvi put započnu obavljanje delatnosti u tekućoj kalendarskoj godini, za tekuću i narednu kalendarsku godinu poreski period je kalendarski mesec.

Član 49

Obveznik je dužan da obračunava PDV za odgovarajući poreski period na osnovu prometa dobara i usluga u tom periodu, ako je za njih, u skladu sa članom 14 ovog zakona nastala poreska obaveza, a obveznik je istovremeno i poreski dužnik.

Pri obračunu PDV uzimaju se u obzir i ispravke iz člana 21 i člana 44 stav 1 ovog zakona.

PDV obračunat u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana umanjuje se za iznos prethodnog poreza u skladu sa čl. 28, 30 i 34 ovog zakona.

Kod obračuna iznosa prethodnog poreza iz stava 3 ovog člana uzimaju se u obzir i ispravke iz čl. 31 i 32 ovog zakona.

PDV kod uvoza odbija se od PDV u poreskom periodu u kojem je plaćen.

Izuzetno od odredbe stava 1 ovog člana, u slučaju prevoza putnika autobusima, koji vrše strani obveznici ako se prelazi državna granica, nadležni carinski organ obračunava

PDV za svaki prevoz (u daljem tekstu: pojedinačno oporezivanje prevoza), pod uslovom uzajamnosti.

Član 50

Obveznik podnosi poresku prijavu nadležnom poreskom organu na propisanom obrascu, u roku od 10 dana po isteku poreskog perioda.

Obveznik podnosi poresku prijavu nezavisno od toga da li u poreskom periodu ima obavezu plaćanja PDV.

Poresku prijavu dužni su da podnesu i poreski dužnici iz člana 10 stav 1 tač. 2) i 3) i člana 44 stav 3 ovog zakona.

Poreska prijava iz stava 3 ovog člana podnosi se za poreski period u kojem je nastala obaveza po osnovu PDV.

Član 51

Obveznik je dužan da za svaki poreski period plati PDV koji je jednak pozitivnoj razlici između ukupnog iznosa poreske obaveze i iznosa prethodnog poreza, u roku za podnošenje poreske prijave iz člana 50 stav 1 ovog zakona.

X POVRAĆAJ I REFAKCIJA POREZA

Povraćaj poreza

Član 52

Ako je iznos prethodnog poreza veći od iznosa poreske obaveze, obveznik ima pravo na povraćaj razlike.

Ako se obveznik ne opredeli za povraćaj iz stava 1 ovog člana, razlika se priznaje kao poreski kredit.

Povraćaj iz stava 1 ovog člana vrši se najkasnije u roku od 45 dana, odnosno u roku od 15 dana za obveznike koji pretežno vrše promet dobara u inostranstvo, po isteku roka za predaju poreske prijave.

Vlada Republike Srbije propisuje kriterijume na osnovu kojih se utvrđuje šta se, u smislu ovog zakona, smatra pretežnim prometom dobara u inostranstvo.

Ministar bliže uređuje postupak ostvarivanja prava na povraćaj PDV.

Refakcija PDV stranom obvezniku

Član 53

Refakcija PDV izvršiće se stranom obvezniku, na njegov zahtev, ako je platio račun i ako su ispunjeni uslovi pod kojima obveznik može ostvariti pravo na odbitak prethodnog poreza u skladu sa ovim zakonom, pod uslovom da strani obveznik:

- 1) ne vrši promet dobara i usluga u Republici;
- 2) pruža samo usluge koje su u skladu sa članom 24 stav 1 tač. 1) i 8) ovog zakona oslobođene poreza;
- 3) vrši samo prevoz putnika koji u skladu sa članom 49 stav 6 ovog zakona podleže pojedinačnom oporezivanju prevoza.

Refakcija PDV u slučajevima iz stava 1 ovog člana vrši se pod uslovima uzajamnosti.

Humanitarne organizacije

Član 54

Pravo na refakciju PDV, na osnovu podnetog zahteva, imaju organizacije registrovane za humanitarnu delatnost, za dobra koja im se isporučuju u Republici ili koja uvoze, pod uslovom da:

- 1) je promet dobara, odnosno uvoz dobara oporeziv;
- 2) je PDV za isporučena dobra iskazan u računu, u skladu sa članom 42 ovog zakona, kao i da je račun plaćen, odnosno da je PDV koji se duguje po osnovu uvoza dobara prethodno plaćen;
- 3) su nabavljena dobra otpremljena u inostranstvo, gde se koriste u humanitarne, dobrotvorne ili obrazovne svrhe.

Strani donatori

Član 55

Pravo na refakciju PDV, na osnovu zahteva, imaju strani donatori koji novčanim sredstvima finansiraju realizaciju projekata u Republici, za dobra koja im se isporučuju u Republici ili koja uvoze, kao i za usluge koje im se pružaju, pod uslovom da:

- 1) su isporuke ili uvoz dobara, odnosno pružene usluge oporezive;
- 2) je PDV za promet dobara i usluga iskazan u računu, u skladu sa ovim zakonom, kao i da je račun plaćen, odnosno da je PDV koji se duguje po osnovu uvoza dobara plaćen;
- 3) se donatorska sredstva za finansiranje projekata zasnivaju na ugovoru zaključenom sa državnom zajednicom Srbija i Crna Gora, odnosno Republikom, a predviđeno je da se iz dobijenih novčanih sredstava neće snositi troškovi poreza.

Refakcija PDV stranom državljaninu

Član 56

Na zahtev stranog državljanina koji nije obveznik i nema prebivalište u Republici izvršiće se refakcija PDV pod uslovima iz člana 24 stav 1 tačka 4) ovog zakona.

Član 57

Način i postupak refakcije poreza iz čl. 53 - 56 ovog zakona bliže uređuje ministar.

XI POSEBNI PROPISI ZA UVOZ DOBARA

Član 58

Na PDV pri uvozu dobara primenjuju se carinski propisi, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 59

Za obračun i naplatu PDV pri uvozu dobara nadležan je carinski organ koji sprovodi carinski postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

XII KAZNE NE ODREDBE

Član 60

Novčanom kaznom od 100.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj obveznik - pravno lice, ako:

- 1) ne ispuni ovim zakonom propisane obaveze (član 10 stav 2);
- 2) ne ispravi iznos PDV koji duguje ili ne obračuna PDV u slučaju izmene poreske osnovice (član 21);
- 3) koristi pravo na odbitak prethodnog poreza, a za to ne poseduje potrebnu dokumentaciju (član 28 stav 2);
- 4) odbije prethodni porez za isporuku dobara i pružanje usluga, a na to nema pravo (član 29 stav 1);
- 5) ne ispravi odbitak prethodnog poreza (član 31);
- 6) ne izvrši ispravku odbitka prethodnog poreza za opremu i objekte za vršenje delatnosti (član 32 st. 1 - 3);
- 7) ne pruži sticaocu neophodne podatke za usklađivanje prethodnog poreza (član 32 stav 5);

8) iskaže PDV na računu ili drugom dokumentu ili odbije prethodni porez, a nije imao na to pravo (član 33 stav 2 i član 35 stav 7);

9) odbije iznos PDV nadoknade kao prethodni porez, a PDV nadoknadu i vrednost primljenih dobara i usluga nije platio (član 34 stav 4);

10) ne izda račun (član 37 tačka 2) i član 42);

11) ne vodi propisanu evidenciju (član 37 tačka 3) i član 46);

12) ne obračuna PDV (član 37 tačka 4) i član 49);

13) ne plati PDV u propisanom roku (član 37 tačka 4) i član 51);

14) ne preda evidencionu prijavu u propisanom roku (član 38 stav 1 i član 63);

15) ne obavesti Poresku upravu o izmenama podataka u svojoj evidencionoj prijavi ili o prestanku obavljanja delatnosti (član 38 stav 4 i član 40 stav 1);

16) ne navede PIB u svim dokumentima koje propisuje ovaj zakon (član 38 stav 5);

17) ne čuva evidenciju u propisanom roku (član 47).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Za prekršaje iz stava 1 ovog člana, kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 12.500 do 500.000 dinara.

Novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u sudu, organu jedinice lokalne samouprave, advokatskoj komori, profesionalnom udruženju, kao i drugom organu ili organizaciji nadležnoj za upis u registar, ako bez potvrde iz člana 40 stav 3 ovog zakona izvrši brisanje obveznika iz registra.

XIII PRELAZNI REŽIM

Član 61

Vlada Republike Srbije urediće izvršavanje ovog zakona na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija za vreme važenja Rezolucije Saveta bezbednosti OUN broj 1244.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 62

Odredbe ovog zakona primenjuju se na sav promet dobara i usluga i uvoz dobara, koji se vrše od 1. januara 2005. godine.

Ako je obveznik za izdate račune ili primljene avanse zaključno sa 31. decembrom 2004. godine, platio porez na promet, a promet dobara, odnosno usluga je nastao od 1. januara 2005. godine, može da umanjí poresku obavezu po osnovu poreza na dodatu vrednost za isporučena dobra i usluge u poreskom periodu, za iznos plaćenog poreza na promet.

Ako se dobra ili usluge isporučuju u delovima u smislu člana 14 stav 4 i člana 15 stav 3 ovog zakona, odredbe ovog zakona primenjuju se na onaj deo prometa dobara i usluga izvršen od 1. januara 2005. godine, a odredbe zakona kojim se uređuje porez na promet na deo koji je izvršen zaključno sa 31. decembrom 2004. godine.

Poreski obveznik je dužan da sačini spisak izdatih računa i primljenih avansa iz stava 2 ovog člana i spisak dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara 2005. godine.

Član 63

Lice koje je u 12 meseci koji prethode danu podnošenja evidencione prijave iz člana 37 tačka 1) ovog zakona ostvarilo ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet proizvoda i usluga veći od 2.000.000 dinara, obavezno je da nadležnom poreskom organu podnese evidencionu prijavu za PDV najkasnije do 30. septembra 2004. godine.

Lice koje je u 12 meseci koji prethode danu podnošenja evidencione prijave iz stava 1 ovog člana ostvarilo ili procenjuje da će u narednih 12 meseci ostvariti ukupan promet proizvoda i usluga veći od 1.000.000 dinara, može nadležnom poreskom organu da podnese evidencionu prijavu najkasnije do 30. septembra 2004. godine.

Član 64

Lica koja su obveznici PDV u skladu sa ovim zakonom, dužna su da na dan 31. decembra 2004. godine izvrše popis zatečenih zaliha duvanskih prerađevina, alkoholnih pića, kafe, motornog benzina, dizel goriva i lož-ulja, namenjenih daljem prometu i utvrde iznos poreza na promet proizvoda sadržanog u tim zalihama koji je obračunat pri nabavci, a koji je plaćen preko kupovne cene ili pri uvozu.

Utvrđeni iznos poreza iz stava 1 ovog člana, obveznik može da koristi kao prethodni porez, u skladu sa odredbama ovog zakona, ako te proizvode koristi za vršenje prometa dobara i usluga, a ima pravo na odbitak prethodnog poreza.

Odbitak prethodnog poreza iz stava 2 ovog člana može se ostvariti u iznosu koji odgovara srazmerno izvršenom prometu dobara i usluga u narednim poreskim periodima.

Obveznik nema pravo na povraćaj utvrđenog iznosa poreza na promet iz stava 1 ovog člana.

Popisne liste iz stava 1 ovog člana, kao i spisak dobavljača, odnosno uvoznih carinskih deklaracija za proizvode iz stava 1 ovog člana, obveznik je dužan da dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara 2005. godine.

Ministar bliže uređuje način ostvarivanja prava na odbitak poreza na promet kao prethodnog poreza.

Član 65

Lica koja su obveznici PDV u skladu sa ovim zakonom dužna su da na dan 31. decembra 2004. godine izvrše popis novoizgrađenih građevinskih objekata i građevinskih objekata čija je izgradnja u toku.

Novoizgrađeni građevinski objekti koji do 31. decembra 2004. godine nisu isporučeni ili nisu plaćeni, oporezuju se u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu.

Za građevinski objekat čija je izgradnja u toku, a koji se isporučuje od 1. januara 2005. godine, utvrđuje se vrednost na dan 31. decembra 2004. godine i oporezuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju porezi na imovinu.

Vrednost objekta iz stava 3 ovog člana nastala od 1. januara 2005. godine, oporezuje se u skladu sa ovim zakonom.

Popisne liste iz stava 1 ovog člana obveznik je dužan da dostavi nadležnom poreskom organu najkasnije do 15. januara 2005. godine.

Član 66

Na obaveze obračunavanja i plaćanja poreza na promet proizvoda i usluga nastale do 31. decembra 2004. godine primenjuje se Zakon o porezu na promet ("Službeni glasnik RS", br. 22/2001, 73/2001, 80/2002 i 70/2003).

Član 67

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o porezu na dodatu vrednost ("Službeni list SRJ", br. 74/99, 4/2000, 9/2000, 69/2000 i 70/2001).

1. januara 2005. godine prestaje da važi Zakon o porezu na promet ("Službeni glasnik RS", br. 22/2001, 73/2001, 80/2002 i 70/2003) i propisi doneti na osnovu tog zakona, s tim što će se Uredba o načinu evidentiranja prometa preko registar kasa sa fiskalnom memorijom i o dinamici uvođenja tih kasa ("Službeni glasnik RS", br. 5/2003, 39/2003, 72/2003, 2/2004 i 31/2004) i propisi doneti na osnovu te uredbe primenjivati do početka primene zakona kojim će se urediti uvođenje i evidentiranje prometa preko fiskalnih kasa.

Član 68

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. januara 2005. godine, osim odredaba člana

37 tačka 1), člana 63 i odredaba ovog zakona koje sadrže ovlašćenja za donošenje podzakonskih akata, koje će se primenjivati od dana stupanja na snagu ovog zakona.